

Sygn. akt III RC 58/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2019 roku

Sąd Rejonowy w Piszku III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Anna Gajewska

Protokolant stażysta Agnieszka Zuzga

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 roku w Piszku

na rozprawie sprawy z powództwa małoletnich D. R., A. R. zastąpionych przez przedstawiciela ustawowego M. R. (1) przeciwko M. R. (2)

o podwyższenie alimentów

1. Alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie VI RC 550/13 od pozwanej M. R. (2) na rzecz małoletnich powodów D. R. i A. R. w kwocie po 300 (trzysta) złotych miesięcznie z dniem 7 maja 2019 roku podwyższa do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, łącznie po 1000 (jeden tysiąc) złotych, płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowego przedstawiciela małoletnich powodów M. R. (1).
2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. Nie obciąża stron kosztami sądowymi.
4. Wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 58/19

UZASADNIENIE

Przedstawiciel ustawowy M. R. (1), w imieniu swoich małoletnich dzieci D. R. i A. R., wniósł o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanej M. R. (2) wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2014 roku, sygn. akt VI RC 550/13, z kwot po 300 złotych miesięcznie do kwot po 700 złotych miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, łącznie do kwoty po 1 400 złotych miesięcznie, płatnej z góry do rąk ojca małoletnich powodów, do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że wskazanym wyżej wyrokiem Sąd Okręgowy w Olsztynie zasądził od pozwanej na rzecz każdego z małoletnich powodów alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie. Od daty zasądzenia alimentów upłynęły 4 lata. W tym czasie znacznie wzrosły potrzeby małoletnich powodów. Dzieci potrzebują środków na dodatkowe zajęcia szkolne i korepetycje. Małoletni szybko rosną, co generuje potrzeby związane z częstym zakupem odzieży. Wpływ ma także inflacja jaka nastąpiła od ostatniego wyroku.

Przedstawiciel ustawowy małoletnich nadmienił, że sytuacja majątkowa i zarobkowa pozwanej zmieniła się na korzyść, gdyż podjęła ona stałe zatrudnienie.

W odpowiedzi na stanowisko pozwanej M. R. (1) wskazał, iż otrzymuje wynagrodzenie około 1 600 złotych netto. Przyznał, że gdy strony zamieszkiwały wspólnie podejmował się prac dodatkowych, jednak obecnie nie ma takiej możliwości, gdyż musi więcej czasu poświęcać opiece nad dziećmi. Podkreślił, że świadczenia 500+ nie wliczają się do dochodów rodziców, przy ustalaniu obowiązku alimentacyjnego. Zakwestionował podnoszone przez powódkę okoliczności związane ze zmianą miejsca zamieszkania. Wskazał również, że na przestrzeni czterech lat wzrosły koszty wyżywienia dzieci oraz na fakt, iż pozwana otrzymuje obecnie wyższe wynagrodzenia, niż w momencie poprzedniego orzekania.

Na rozprawie przedstawiciel ustawowy zeznał, iż zarabia 1 670 złotych netto. Przebywa w mieszkaniu, które jest współwłasnością jego i jego byłej żony. Otrzymuje 1 000 złotych z programu 500+. Posiada samochód O. (...) z rocznika 2002. Miesięczny koszt paliwa to 300 złotych. Kupuje opał, którego koszt wynosi 1 000 złotych rocznie. Opłaca córce korepetycje z języka angielskiego 160 złotych. Opłaty za mieszkanie wynoszą około 220 złotych. Małoletnia D. jest pod opieką dermatologa, u którego wizyta odbywa się raz w miesiącu i kosztuje około 80-100 złotych.

Pozwana M. R. (2) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu zakwestionowała wzrost kosztów utrzymania małoletnich powodów i wysokość wydatków ponoszonych przez ojca dzieci. Wskazała, że fakt upływu czterech lat od daty orzeczenia o obowiązku alimentacyjnym nie uzasadnia automatycznego podwyższenia zasądzonych uprzednio świadczeń alimentacyjnych. Małoletnia D. R. ma obecnie 15 lat i od września rozpoczęła naukę w szkole średniej. Oprócz typowych kosztów utrzymania dodatkowo uczęszcza raz w tygodniu na korepetycje z języka angielskiego. Małoletni A. R. ma obecnie 12 lat i uczęszcza do szkoły podstawowej.

Pozwana wskazała, iż jest zatrudniona w sklepie (...) w K. z uposażeniem miesięcznym w wysokości około 2 500 złotych miesięcznie. Zamieszkuje w wynajętym mieszkaniu w K., którego koszt wynosi około 800 złotych. Ponosi również koszt abonamentu oraz spłaca raty za telefon zakupiony dla córki w łącznej kwocie około 160 złotych miesięcznie. Pozwana leczy się psychiatrycznie. Koszt leczenia wynosi około 100 złotych miesięcznie.

Pozwana wskazała, że po rozwodzie wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania, pozostawiając małżonkowi i dzieciom całe wyposażenie i dotychczasowy wspólny dorobek małżonków, zabierając ze sobą wyłącznie kuchenkę gazową i mikrofalową. Nadmienila, że przedstawiciel ustawowy małoletnich jest zatrudniony w sklepie (...) w K. z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie około 2 600 złotych miesięcznie, a z uwagi na zmianowy system pracy świadczy on dodatkowo usługi remontowo-wykończeniowe z których uzyskuje dochód w wysokości średnio około 3 000 - 4 000 złotych miesięcznie. Pobiera również świadczenie z programu 500+. Pozwana wskazała, że przedstawiciel ustawowy nie musiał ponosić żadnych wydatków związanych z wyposażeniem gospodarstwa domowego. Nadto, zamieszkuje on wspólnie ze swoją matką, która zapewne partycypuje w kosztach utrzymania.

W ocenie pozwanej kwota żądanych świadczeń alimentacyjnych w wysokości po 700 złotych jest wygórowana i nie odpowiada usprawiedliwionym potrzebom dzieci w wieku powodów oraz nie jest adekwatna do aktualnych możliwości pozwanej. Wskazała, że oprócz uiszczanych systematycznie świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich partycypuje w kosztach ich utrzymania poprzez zakup żywności czy odzieży.

Na rozprawie pozwana zeznała, że jest kierownikiem w sklepie i zarabia 2 600 złotych netto. Mieszka w K. na stacji. Koszt mieszkania to około 880 złotych. Leczy się na depresję. Leki kosztują 40 złotych miesięcznie, natomiast wizyta kosztuje 100 złotych. Ponosi koszty telefonów swojego i córki w wysokości 160 złotych miesięcznie. Na własne wyżywienie i odzież wydaje 600 złotych miesięcznie. Robi dzieciom prezenty oraz daje im pieniądze w granicach 50-100 złotych.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2014 roku wydanym w sprawie VI RC 550/13 Sąd Okręgowy w Olsztynie rozwiązał przez rozwód małżeństwo M. R. (2) i M. R. (1), zawarte 11 września 2004 roku w J., zapisane w Urzędzie Stanu Cywilnego w P. za numerem (...) – z winy powódki.

Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron: D. R. urodzoną (...) i A. R. urodzonym (...), Sąd powierzył obojgu rodzicom.

Nadto Sąd zobowiązał obydwójce rodziców do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci i zasądził od M. R. (2) na rzecz każdego dziecka alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie, łącznie w kwocie po 600 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ojca małoletnich.

(dowód: wyrok rozwodowy k. 162 akt sprawy VI RC 550/13 Sądu Okręgowego w Olsztynie)

Małoletnia D. R. miała wówczas 11 lat, natomiast małoletni A. R. miał wówczas 8 lat. Oboje uczęszczali do podstawówki. Dzieci były zdrowe.

Małżonkowie przez pierwszy rok po rozwodzie mieszkali razem w T. Dużym w domu stanowiącym współwłasność małżonków. Po roku M. R. (2) wyprowadziła się z domu i wynajęła mieszkanie w K..

M. R. (2) ma 35 lat. Z zawodu jest kasjerem-sprzedawcą. Pracuje w sklepie (...) na stanowisku kierownika z wynagrodzeniem 2 600 złotych. Ponosi średniomiesięczne koszty: mieszkania około 880 złotych leczenia około 140 złotych, abonament i raty za telefon swój i córki 160 złotych. Na własne wyżywienie i odzież wydaje 600 złotych miesięcznie. Robi dzieciom prezenty lub daje im pieniądze około 50-100 złotych.

(dowód: okoliczności bezsporne; zeznania M. R. (2) k. 27)

M. R. (1) ma 38 lat. Z zawodu jest sprzedawcą. Otrzymuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 1 678,78 zł netto miesięcznie. Ponadto otrzymywał świadczenie 500+ w kwocie 1 000 zł miesięcznie, zasiłek rodzinny 134,52 złote miesięcznie oraz alimenty na dwoje dzieci w kwocie 600 złotych miesięcznie. Ponosi średnio miesięczne koszty: opłat za mieszkanie około 220 złotych, paliwo około 300 złotych, korepetycje z języka angielskiego córki 160 złotych oraz wizyty u dermatologa około 80-100 złotych. Na opał przeznacza 1 000 złotych rocznie. Mieszka razem ze swoją matką, która otrzymuje emeryturę w wysokości 900 złotych miesięcznie.

(dowód: okoliczności bezsporne; zeznania M. R. (1) k. 26v; wyciągi z rachunku bankowego k. 29;

Obecnie małoletnia D. R. ma 15 lat i uczęszcza do szkoły średniej w P.. Natomiast małoletni A. R. ma 12 lat i nadal uczęszcza do szkoły podstawowej. Dzieci są zdrowe.

(dowód: okoliczności bezsporne; zeznania ustawowego przedstawiciela małoletnich powodów k.26)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Tak, więc od chwili urodzenia zobowiązani są do dostarczania dzieciom środków utrzymania i wychowania.

Z przepisu powyższego wynika, że rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie i nie pozostaje w niedostatku lub posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania lub wychowania. We wszystkich innych wypadkach na rodzicach ciąży stanowiący obowiązek utrzymania dziecka, ograniczony tylko ich możliwościami zarobkowymi i majątkowymi.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Zgodnie z art. 96 kro, rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Stosownie do tej dyrektywy rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonanie obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 stycznia 2000r. w sprawie I CKN 1077/99, LEX nr 51637).

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, w tym podwyższenia, obniżenia lub uchylenia alimentów.

Przez zmianę stosunków rozumie się zmianę usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmianę możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, istotne zwiększenie lub zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Rozstrzygnięcie oparte na podstawie art. 138 kro polega na porównaniu stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie.

Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy po zasądzeniu alimentów w dniu 24 listopada 2014 roku, w sprawie VI RC 550/13, nastąpiła istotna zmiana okoliczności w zakresie sytuacji rodzinnej, osobistej i zarobkowej zobowiązanego oraz w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, uzasadniająca zmianę dotychczasowej wysokości alimentów. Dlatego też Sąd przede wszystkim porównał, po pierwsze, jak kształtowały się usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów w dacie poprzedniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego, a jak w czasie orzekania w niniejszej sprawie, a po wtóre - porównał możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego we wskazanych wyżej okresach.

Od daty zasądzenia ostatnich alimentów upłynęły cztery lata. Niewątpliwie zatem wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów. Wiąże się to bowiem z ich dorastaniem i przede wszystkim kształceniem. Zdaniem Sądu Najwyższego, które Sąd orzekający w pełni podziela, różnica wieku dziecka spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość alimentów, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb uprawnionego do alimentów (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1965r. w sprawie I CZ 135/64, niepubl.).

Obecnie małoletnia D. R. rozpoczęła kolejny etap edukacji, uczęszcza do I klasy szkoły średniej. Małoletni A. R. kontynuuje naukę w szkole podstawowej. Zwłaszcza początek roku szkolnego wiąże się ze znacznymi wydatkami. Ponadto małoletni są w wieku intensywnego wzrostu, co wiąże się z zakupem nowych ubrań i butów, środków higieny osobistej, itp.

Wynagrodzenie M. R. (1) poprawiło się i obecnie wynosi 1 678,78 zł netto. Okoliczność ta nie zmienia jednak faktu, że ojciec małoletnich powodów nie jest w stanie sam sprostać ciągle rosnącym wydatkom związanym z utrzymaniem i wychowaniem dzieci. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż rodzice małoletnich powodów nie są zobowiązani do zaspokajania finansowych potrzeb dzieci w częściach równych. Zgodnie z treścią art. 135 § 2 kro, wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Małoletni powodowie znajdują się pod bezpośrednią opieką ojca, który sam czyni starania o ich rozwój umysłowy i fizyczny, co wiąże się z nakładem osobistej pracy wychowawczej. W tej sytuacji ciężar finansowy utrzymania dzieci powinien spoczywać przede wszystkim na pozwanym. Należy zaznaczyć, iż sytuacja matki małoletnich powodów również uległa zmianie. M.

R. (2) nadal pracuje w sklepie (...), jednak obecnie obejmuje stanowisko kierownika oraz otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2 600 złotych netto.

O. rodzice małoletnich powodów ponoszą koszty własnego utrzymania oraz koszty utrzymania mieszkania. Faktem jest, że koszt wynajmu mieszkania przez pozwaną jest wyższy niż koszt utrzymania mieszkania przez przedstawiciela ustawowego małoletnich powodów. Bezsprzeczne jest również, że pozwana daje dzieciom prezenty i pieniądze.

Okoliczności powyższe nie zwalniają jednak pozwanej z obowiązkułożenia na utrzymanie i wychowanie małoletnich powodów. Pozwana podejmując konkretne decyzje życiowe, w tym decyzje o charakterze finansowym, powinna mieć na uwadze, że ma na utrzymaniu małoletnie dzieci, którym musi zapewnić środki finansowe. Małoletni powodowie nie są w stanie utrzymać się samodzielnie i to na rodzicach ciąży obowiązek dostarczenia im środków utrzymania i wychowania.

Zważywszy na wiek i stan zdrowia pozwanej oraz jej stały dochód, uznać należy, że pozwana jest w stanie wywiązywać się z podwyższonego o 200 zł na rzecz każdego z małoletnich powodów obowiązku alimentacyjnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd, w oparciu o przepis art. 138 kro, art. 133 § 1 kro i art. 135 § 1 i § 2 kro, alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie VI RC 550/13 od pozwanej M. R. (2) na rzecz małoletnich powodów D. R. i A. R. w kwotach po 300 zł miesięcznie na każdego z nich, z dniem 7 maja 2019 roku, to jest z dniem wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, podwyższył do kwoty po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, łącznie do kwoty po 1 000 zł miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, do rąk przedstawiciela ustawowego małoletnich powodów M. R. (1).

W ocenie Sądu alimenty w tej wysokości są adekwatne do wieku i usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powodów oraz możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanej. Alimenty w zasądzonej kwocie, zdaniem Sądu, zapewnią równowagę między zaspokojeniem potrzeb małoletnich a poziomem życia zobowiązanej matki, której to poziom w wyniku podwyżki nie obniży się. Pozostałą kwotę brakującą na utrzymanie dzieci powinien łożyć ich ojciec.

Należy wskazać, że nietrafiony jest argument pozwanej, iż powinna partycypować w wydatkach związanych z utrzymaniem dzieci w mniejszej części z uwagi na to, że opuściła mieszkanie zajmowane wcześniej wspólnie z mężem, które stanowi jej współwłasność. Należy zauważyć, że istnieje instrument prawny pozwalający uregulować sytuację stron dotyczącą ich majątku wspólnego, jakim jest złożenie do Sądu wniosku o podział majątku wspólnego lub dokonanie umownego podziału tegoż majątku. Fakt, że pozwana wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania i pozostawiła w nim swój dobytek nie jest przesłanką ustalenia kwoty alimentów w niższej wysokości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w oparciu o przepisy art. 133 § 1, art. 135 § 1 oraz 138 kro, orzekł jak w sentencji wyroku uwzględniając żądanie częściowo. W pozostałej, nieuzasadnionej części, Sąd powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł w myśl art. 98 kpc i art. 100 kpc biorąc pod uwagę wynik procesu.

Wyrokowi w punkcie podwyższającym alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.